

τῇ συμπράξει θεοῖς καὶ πολλῶν ἡμῶν, πλειότερα δύως μέσα καὶ κερδοσκοπικώτερον, οὕτως εἰπεῖν, πνεῦμα ἔχοντες.

Διὸς ἡμᾶς δὲ ίκανὸν εἶναι, νομίζω, ἐπικαλούμενοι πρῶτον ἐν χριστιανικῇ κατανύξει τὴν θείαν ἀντίληψιν, ἔχοντες ἐκ προοιμίων καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀγίου Μητροπολίτου, νὰ θέσωμεν σήμερον τὰς βάσεις, ἐπὶ τῶν ὅποιων οἱ μετεγενέσττεροι ἡμῶν θὰ ἐποικοδομήσωσι τὴν κωρωνίδα τῆς εὐημερίας, τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς προσφιλεστάτης ἡμῶν πατρόθεος. Άς μὴ λησμονήσωμεν δὲ Κύριοι, ὅτι ἐφ' ὅσον πεινῶμεν, πᾶσα οἰαδὴ ποτε Κυριερησίς, καὶ τὸν Σωκράτην ἀν ἔχῃ Πρόδελρον καὶ τοὺς ὄμοιόντας τοῦ Φιωκίωνος καὶ τοῦ Αριστείδου ἀν ἔχῃ ὑπουργούντας, θὰ ἥτις κακὴ, κατά τινας δὲ θὰ ἥναι καὶ ἀξία ἀγγόντης διὰ τὸν ἀπλούτατον λόγον, ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ μὲ τί νὰ μᾶς διαθρέψῃ· ἀμα δὲ καὶ διὰ τῆς συστάσεως τοιούτων ἐταιριῶν χορτάσωμεν, τότε πᾶσα Κυριερησίς θὰ ἥναι ἐθνικὴ καὶ πατριωτικωτάτη, διότι πρὸς καύχημα τοῦ ἔθνους ἡμῶν παρ' οὐδενὸς Ἑλληνος ἐλλείπει ὁ πατριωτισμός.

Ὕδη δὲ ἡς μοὶ ἐπιτραπῆ ν' ἀναγνώσω η ἄλλος τις ἡς εὐαρεστηθῆ ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἔντυπον σχέδιον τοῦ κανονισμοῦ, τὸ δποῖον πρὸ δύο μηνῶν συνέταξα καὶ ἐδημοσίευσα (1).

Περὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Κυρίου Λενορμάνου.

Ἐν τῇ επερὶ φυσικῆς καὶ ἡθικῆς ἀρατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τῆς γηπιακῆς ἡ.λικίας τῷ 'Aratolikōr λαῷ, σ πραγματείᾳ ἐλάβομεν ἀφορμὴν ν' ἀναιρέστωμεν ἐν παρδόῳ συκοφαντίας τινάς τοῦ Κυρίου Γρενιέρου κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐνθυμοῦνται θεοῖς οἱ ἀναγνῶσται, δτι ὁ Κύριος Γρενιέρος, μεταξὺ τῶν ἀλλων μομφῶν, τὰς ὅποιας ἀφειδῶς ἔξετόξευσε καθ' ἡμῶν, εἶναι καὶ ὅτι εἴμεθα ἀφιλόξεοι· αἱ δὲ Ἑλληνες σὲ προσκαλοῦσι, ελέγει, νὰ καπνίσῃς, νὰ πάρης καφφὲ καὶ γλυκύσματα, νὰ ὅμιλήσῃς πολιτικὰ, καὶ νὰ χορεύσῃς, οὐδέποτε δύως νὰ φάγῃς.»

(1.) ιδὲ Μελίσσας Ἀθηνῶν τόμος ἀ. σελ. 112.

Ἐνθυμοῦνται ἐπίσης οἱ ἀναγνῶσται, ὅτι ἐν τῷ μεγαλειτέρῳ ἐπιχειρημάτων ἡμῶν πρὸς ἄνακτες τῶν συκοφαντιῶν τούτων τοῦ Κ. Γρενιέρου ἥτις καὶ πρὸς ἀθώωσιν αὐτοῦ τοῦ ἴδιου, ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως ἀμαρτήσαντος, ἥτο τὸ ἔξης ὅτι δῆλον. ἐτὰ ἐννενήκοντα ἑννέα ἐκαστοτά τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἔρχομένων Εὔρωπαιών »ἔξοικειοῦνται μόνον μὲ τοὺς γινώσκοντας Γαλλικά, μὲ τοὺς »ἔχοντας καλοὺς καὶ περιποιητικοὺς τρόπους, καὶ ἴδιως μὲ »τοὺς ἀλευρωθέντας κατά τι ἐκ τίνος εἴδους ψευδοῦς πολιτε-»σμοῦ, τὸν δόποιον μετέλαβον ἐκ τῶν Εύρωπαιών» σπανιώτατος δὲ εἶναι ἔκεινοι, οἵτινες ἔξοικειοῦνται εἰς τὴν Ἀνατολήν μὲ τὸν λαὸν, διότι οὐδεὶς σχεδὸν τούτων γινώσκει τὴν γλώσσαν του· κρίνων δὲ ἐκ τῶν ἴδιων καὶ τὰ ἀλλοτρια, οὐδέποτε »εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ, διότι ἡ ἐκλεκτωτέρα μερὶς τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολῆς ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ λαοῦ.»

Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐννενήκοντα ἑννέα ἐκαστοτῶν ὑπάγεται βεβαίως καὶ ὁ Κ. Γρενιέρος, διότι ἄλλως δὲν ἥτο δυνατόν νὰ ὑποπέσῃ εἰς τοσαῦτα σφάλματα.

Οὐτε δὲ ἐγράφομεν ταῦτα, πολλάκις καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐνδοιάσαμεν, φοβοῦμενοι μὴ παραφερόμεθα ὑπὸ ἔθνικῆς τίνος περιφυλακτίας. Κατ' εὔτυχίαν ὅμως καὶ ἔνος τις σοφὸς, συμπατριώτης μάλιστα τοῦ Κυρίου Γρενιέρου, ὁ Κύριος Λενορμάν, ἀριστερὸν ἑννοῶν καὶ γράψων τὴν καθομικοῦ μένην ἑλληνικῆν γλώσσαν, καὶ δυνηθεὶς ἔνεκα τούτου νὰ ἔξοικειωθῇ μὲ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ νὰ σπουδάσῃ κατὰ βάθος τὸν χαρακτῆρά του, κατ' εὔτυχίαν, λέγομεν, ὁ Κύριος Λενορμάν διείλετε τοὺς ἐνδοιασμούς μας τούτους.

Ο σοφὸς Γάλλος περιῆλθεν, ως γνωστὸν, πολλάκις ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ μέγιστο μέρος τῆς Ἀνατολῆς· διὰ τῆς χαρακτηρίζουσας δὲ αὐτὸν ὀρθῆς κρίσεως, καὶ διὰ τοῦ ἀνεκτιμήτου βοηθήματος τῆς γνωσεως τῆς καθομιλουμένης ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐσπούδασεν ἐμβριθέστα πολλὰ κανωνικὰ ζητήματα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἐδημοσίευσεν ἔπειτα ἐν τῇ πατρίδι του σοφὰς πραγματείας καὶ συγράμματα περὶ τούτων ἐν ἐνὶ τούτων, ἐπιγραφομένων εῇ «Ελλὰς μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1862» ἀναφέρεις τὰ ἔξης περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν Ἕλλήνων μεταφέρομεν δὲ ταῦτα κατὰ τὴν μετάρρασιν τῆς ἐν Σύρῳ Σάλπιγγος τῆς Ἐλευθερίας.

«Τίπάρχει ἀναμφιθόλως μεγάλη διαφθορὰ ἐν Ἑλλάδι, καὶ ιδίως
νέν ταῖς πόλεσιν, ὡς πανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Τίπάρχει ιδίως
ηπαρὰ τοῖς ἐμπόροις, τοῖς πολιτικοῖς ἀνδράσι, καὶ ἐν ταῖς συ-
νηθείαις τῆς διοικήσεως. Ἀλλὰ μέρος μὲν τῆς διαφθορᾶς ταύ-
ντης προέρχεται ἐκ τῆς δουλείας, μέρος δὲ, ὡς καὶ ἐν Ρωσ-
ίᾳ, ἐκ τῆς προόδου τῆς συναφείας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτι-
νόμου μετὰ στοιχείων ἀκατεργάστων εἰσέτι. Δὲν ἀποροῦμεν,
νῦντις ὄδοιπόροι καὶ διπλωμάται, σχετισθέντες μεθ' ὥρισμένων
κακητηγοριῶν ἀνθρώπων καὶ τινῶν κλάσεων τῆς Ἑλληνικῆς κοι-
νωνίας, ἀνεχώρησαν, φέροντες δυσαξέστους ἐντυπώσεις. Ἀλλ'
νοὶ κατὰ βάθος σπουδάσαντες τὴν Ἑλλάδα, γινώσκουσιν, ὅτι τὰ
νέλαττάματα καὶ ἡ διαφθορά, ἡ ἐπιπλέουσα ἐπὶ τῆς ἐπιφα-
νείας, δὲν ἀπαντῶνται ἐν τῷ βυθῷ τοῦ λαοῦ καὶ ἔξαλείφου-
νται καθ' ὅσον καταβαίνει τις τὰς κοινωνικὰς βαθμίδας. Φαίνε-
νται, ὅτι πρὸ παντὸς ἡ πηγὴ τῆς ἀνηκιότητος εἶναι ἡ κακὴ χρῆσις ἔξουσίας, ἐστερημένης διοργανώσεως καὶ ἐδραίων ἀρχῶν
υπαὶ οὕτω δικαιολογεῖται ἡ Ἑλληνικὴ παροιμία ἡ λέγουσα.
«Ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμαὶ τὸ ψάρι.»

«Αἱ δημοτικαὶ τάξεις μένουσιν ἀδιάφοροι εἰς τὰς πολιτικὰς
ὑδολοπλοκίας. Ἀπὸ τριάκοντα ἑτῶν ὁ χωρικὸς ἢ ὁ Ἐλλην
ὑέργατης ἐκρέμασεν εἰς τὸν τοῖχον τῆς καλύβης τοῦ τὸ ὄ-
νταλον, διὶ οὐ ἐπολέμησεν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλαβεν
τὸν ταῖς χερσὶ τὸ ἄροτρον, ἢ τὰ ἐργαλεῖα του. Φίλος τῆς τά-
νακεως καὶ ἀπρὶς ἐχόμενος τῆς μοναρχικῆς ἀρχῆς, αἰσθανόμενος
τὴν ἀνάγκην τῆς ἡσυχίας καὶ πλήρης ὄρθοῦ νοὸς, θέλετε περι-
νφρονιτικῶς τοὺς φιλοδόξους διαπληκτισμοὺς τῶν κομμα-
νταργῶν καὶ μένει ἐν παραβύστῳ. Αὐτὸς κατὰ τὸ τελευταῖον
νέτος, καταρτισθεὶς ἐκουσίως εἰς Ἐθνοφυλακὴν, ἔσωσε τὴν Ἑλ-
λάδα ἐκ τῆς ἐναρχίας, ἐδάμασε τὴν ληστείαν καὶ ἐσωφρόνισε
ντοὺς ἀφηνιάσαντες στρατιώτας. Ἐπὶ πέντε μῆνας, μετὰ τὰς
τὴμέρας τοῦ Ιουνίου 1862, αἱ Αθῆναι ἐφρουρήθησαν ὑπὸ μόνης
τῆς Ἐθνοφυλακῆς, ἀνευ χωροφύλακος, ἀνευ κλητῆρος. Ήσως δὲ
νούδεποτε ἀλλοτε ὑπῆρξε πληρεστέρα ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια
καὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην ἐπισκεψθέντες τὴν
ηΠρωτεύουσαν δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν, ὡς ἡμεῖς, μετὰ πό-
νους ζήλου, νοημοσύνης, πειθαρχίας καὶ ἀθρότητος ἔξετέλουν
νοὶ ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ τὴν κοπιώδη ὑπηρεσίαν τοῦ Ἐθνοφύλα-
κος. Αἱ δημοτικαὶ τάξεις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐργατικαὶ, ἐγ-
κρατεῖς, καρτερικαὶ καὶ σωφροσύνης παραδειγματικῆς παρά-
ντοῖς μεσημβρινοῖς λαοῖς. Εὐ κοινωνικῇ καταστάσει, μετεγού-

ναση εἰσέτι τραχύτητος καὶ βίας, τὰ ἥθη αὐτῶν εἶναι ἡπιά καὶ
δό χαρακτήρ ἀληθῶς ἀγαθός. Ἀπλοῖ καὶ περιποιητικοί, οἱ ἄν-
υθρωποι τοῦ λαοῦ, καὶ ιδίως οἱ χωρικοί, φυλοξενοῦσι τὸν ὄδοι-
ν πόρον μετὰ συγκινητικῆς προθυμίας· ἐάρ ἀσθειήσῃ, περιποι-
νοῦνται αὐτὸν ὡς ἀδελφόν· ἐάρ φαίρηται μελαγχολικός, προ-
νοσπαθοῦσι ρὰ τὸν διασκεδάσων· καὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἵτε
λυκτηγοροῦσιν ὡς πάντοτε ἐλκυνομέρους ὑπὸ τοῦ συνηγορ-
οῦτος, παραδίδονται ἀφίλοκερδῶς καὶ τυφλοῖς ὅμμασιν.

Καλλιτέραν ταύτης ἀπολογίαν κατὰ τῶν συκοφαντῶν τοῦ
Κυρίου Γρενιέρου οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἤδυνατο νὰ πράξῃ.

«Ἄκρα εἶναι ἡ τιμιότης παρὰ ταῖς κατωτέραις τάξεις. Ἄγ-
γγός τις, ἀπὸ τριάκοντα ἔτῶν κατοικῶν ἐν Ἀθήναις, καὶ μὴ
υλίσσαν εὑμενῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, μᾶς ἔλεγέ ποτε, δτὶ ἡ παρὰ
υτῶν ὑπηρετῶν ἀλιπή εἶναι παρ' αὐτοῖς ἄγνωστος. Αἱ οἰκογέ-
νειαι ἔχουσιν αἰσθήματα θρησκείας ἀνυπόκριτα, ἀρετὰς πρα-
γματικάς ἀνευ ἀποδείξεως, μέγα σέβας πρὸς τὴν ἀγνοήτηα
υτῶν κορασίων καὶ τὴν πολὺν τῶν γερόντων, μεγάλην ὄμονοι-
σσαν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν, ἀμοιβαίναν ἐμπιστοσύνην, γαλήνην
υπάρκειας καὶ ἐλαχίστας οίκιακάς ἔριδας. Νομίζει τις, δτὶ
ὑβλέπει ἔνα τῶν τόπων ἐκείνων, ὅπου τὸ ψύχος πραῦνει τὸν
δόξυτατα τῶν παθῶν καὶ συσφίγγει τοὺς μεταξὺ τῶν ἀθρώ-
πων δεσμοὺς διὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀμοιβαίας ἀνύγκης.
»Καὶ ἐν τούτοις οὐδέποτε στιλπνότερος σάπφειρος ἡστραψεν
ηὔπερ τὴν κεφαλήν σας, οὐδέποτε αἰθήρ γλυκύτερος καὶ καθα-
υρώτερος ἔθιψεν τὰς αἰσθήσεις σας· εἶναις ἡ ζώνη τῆς Σ. Βα-
ριδος καὶ τῆς Ίωνίας, εἶναις τὸ κλίμα, ἐν ᾧ τὰ Γάδειρα καὶ ἡ
Νεάπολις τελοῦσι συεχεῖς ἕορτάς.

Littera quae fuerunt castis inimica puellis.

»Ἐν ὦ ὁ Τοῦρκος, πρὸς πάντα ἀδιαφορῶν, διατηρεῖ μόνον τὴν
υφλόγα ρύπαρῶν καὶ ἀκορέστων ἡδηγῶν, ἐν ᾧ τέλος ἡ φύσις
υκεκμητητικά ἐκ τῆς γεννήσεως κράσεων ἀρρένωπῶν, φυινεται
ηβεδυθισμένη εἰς γεγυμνασμένην τινὰ διαφθοράν, αἰώνιον πρόσ-
κομμα εἰς τὰς κατακτήσεις τῆς ἀρετῆς καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας
θτοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ἔλευθερίας. Πρέπει τοιπόν νὰ ἐγέ-
νητο ἔκτακτός τις ἐργασία ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, πρέπει ὁ ταύ-
την νεμόμενος νὰ ὑπέρτη πλήρη τινα ἀνακαίνισιν, ἵνα διαφύ-
γη τοσαύτας ἐπικινδύνους ἐπιφρόδος. Καὶ ὁ κάτοικος οὗτος εί-
ναις ὁ Ἑλλην, ὁμιλεῖ τὴν γλώσσαν τῆς φυλῆς, ἥτις πρώτη ἐ-
πολιτίτηθη ἐν Κύρωπη, καὶ ἐτήρησε τὴν εὐφυΐαν καὶ τὰς ἔξεις

»αύτης. Διά τινος παραδόξου φαινομένου δείκνυται: σήμερον »μεθ' ὅσας καὶ ἀν ἐκτοξεύωσι κατ' αὐτοῦ κατηγοίρας, οὐ μό-
νον ὑπέρτερος τῶν δεσποτῶν, οἵτινες ἥρξαν αὐτοῦ ἐπὶ τέσ-
»σαρας αἰώνας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀναγεννηθεῖς ἐν τῇ ταλαιπωρίᾳ
καὶ τῇ καταδιώξει τῆς δουλείας, καὶ ἀποτινάχας κατὰ μέγα^ν
υμέρος τὴν ἔξαχ εἴσασιν τῆς ρωμαϊκῆς δεσποτείας καὶ τῶν Βυ-
νζαντινῶν χρόνων.»

«Δὲν δύνεται νὰ καταδικάσῃ τις ἔθνος δλόκληρον ἐνεκα τῆς
διαιγωγῆς διακοσίων ἢ τριακοσίων ἀνθρώπων, μετερχομένων
νά ὡς ἐπάγγελμα τὰς πολιτικάς ραδιουργίας, οἵτινες, ματίζοντες
»τὸν τόπον ἐσωτερικῶς, καταστρέφουσιν αὐτὸν καὶ παρά τῇ ὑ-
»πολήψει τῶν ζέων. Οἱ ἀνθρώποι οὗτοι οὐδὲν ἔτερον διαλογί-
»ζονται, ἢ πῶς νὰ ἀνατρέψωσι τοὺς ἀντιπάλους αὐτῶν καὶ νὰ
»εκαταλάβωσι τὴν ἔξουσίαν πρὸς κορεσμὸν φιλοχυτίας καὶ χάριν
»ὑλικῶν ὠφελειῶν. Ή Κυβέρνησις, ήτις θὰ θελήσῃ, ἐρειδομένη
»ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τοῦ λαοῦ, νὰ παύσῃ τὴν Βασιλείαν αὐτῶν,
»θὰ περιβληθῇ ἀκαταμάχητον ισγὺν καὶ θὰ τοὺς καταβάλῃ ἐ-
»σας. Άλλως τε, ίνα κρίνωμεν δικαίως τὴν πολιτικὴν λεγο-
»υμένην τάξιν τῆς 'Ἐλλάδος καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῆς, πρέ-
»»πει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τρία τινά: τὸ ὀλιγοχορόνιον τῆς ἀνε-
»»ξαρτησίας τῆς 'Ἐλλάδος, τὴν διαιγωγὴν τῶν τριῶν προστατί-
»»διων δυνάμεων ἐν τοῖς ἐσωτερικοῖς πράγμασι τοῦ Κράτους, καὶ
»τέλος τὴν φύσιν τῆς Κυβερνήσεως, ήτις διείπεν ἐπὶ τριακον-
»ταστίαν τὰς τύχας τῆς: 'Ἐλλάδος.»

Καὶ ταῦτα μὲν γράφει ὁ σοφὸς Κύριος Λενορμάն περὶ τοῦ
χαρακτῆρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰ ὧνοια ἀπαντα εἶναι ἀλη-
θέστατα· ἃς ἐπιτραπῇ δύως καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ σχολιάσωμεν τινα
τούτων. Εἶναι ἀληθὲς ἀληθεστατον, ὅτι ἀπὸ τριάκοντα ἑτῶν,
ώς γράφει ὁ Κ. Λενορμάν, ὁ ἐλλην ἐργάτης ἐκρέμασεν εἰς τὸν
τοῦλον τῆς καλύβης τον τὸ ὅπλον, δι' οὐ ἐπολέμησεν ὑπὲρ τῆς
ἀρεξαρτησίας, κ' ἐταύτην ἐργαστεῖ τὸ ἀροτρον, καὶ τὰ
γεωργικὰ ἐργαλεῖα του εἶναι ἐπίσης αληθὲς ἀληθεστατον, ὅτι
ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, εἶναι, ὡς γράφει ὁ Κ. Λενορμάν, γίλος τῆς
τάξεως, ἀπρὶξ ἐχεται τῆς μοραρχικῆς ἀρχῆς, αἰσθάεται τὴν
ἀράγκην τῆς ἡουχίας, εἶται πληρης ὁρθοῦ ροὸ, οὐλέπει περι-
γρογητικῶς τοὺς φυλοδόξους διαπληκτισμοὺς τῷ κομματαρ-
χῷ καὶ μένει ἐρ παραβότω ταῦτα πάντα εἰ. αι ἀληθέστατα.

Άλλοιμονον δημως ἀν θελήσῃ τις νὰ καταχρασθῇ τῆς ἀγαθό-
τητος καὶ τῆς ὑπομονῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀποπειραθῆ

νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸν τὴν κτηνώδη θίαν· τότε ἀπὸ ἄγγελον, τὸν καθιστᾶ ὁ διάβολον καὶ τοῦ Βεελζεύοντος χείρονα· τότε ἀμέσως ἔκρεμψε τὸ ὅπλον ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς καλύβης του καὶ τρέχει εἰς τὰ ὅρη, ἵνα ζήσῃ ἐλεύθερος καὶ μακράν τῆς κτηνώδους θίας· προτιμᾷ δὲ νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὸ πᾶν, νὰ πέσῃ μαχόμενος, καὶ νὰ καρατουμηθῇ ὡς ληστὴς μᾶλλον ἢ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ αὐθαίρετον. Ἡ ἱστορία ὅλων σχεδὸν τῶν ἀρχιληστῶν καὶ τῶν ὄπαδῶν αὐτῶν ἔρχεται πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ ἴσχυρισμοῦ μας τούτου· ὁ διαβότος ἀρχιληστὴς Μπελούλης καὶ ὁ ἀτρόμητος Δαβέλης, πρὶν γείνωσι λησταῖς, ἵσαν φιλήσυχοι πολῖται· ἐτράπησαν δὲ εἰς τὸν ληστρικὸν θίον, ὃ μὲν διότι μετεχειρίσθη κατ' αὐτοῦ τὴν κτηνώδη θίαν εἰς ὑπομοιόφραγχος, κακομεταχειρίσθεις, ὡς λέγεται, καὶ αὐτὴν τὴν νόμιμον μνηστήν του· δὲ, διότι ὁ πρώην κύριός του δὲν ἦθελε νὰ τῷ πληρώσῃ τοὺς μισθίους του, καὶ τὸν ἡπείρησην μάλιστα, ὅτι θὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὰς χειρας τῶν χωροφυλάκων· ἀμφότεροι τότε ἔξεκρέμασσαν τὰ ὅπλα ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς καλύβης των καὶ ἐτρέζαν εἰς τὰ ὅρη, ἵνα ἐκδικηθῶσιν· ἀπαῖδε δὲ παρεκτραπέντες, ἵτοι ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν εἰρηνικὸν θίον· ἔξεπληγέαν τὸν κόσμον μὲ τὰς θιασιοπραγίας των, καὶ ἐπὶ τέλους ἔπεσαν, μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ὑπὸ αὐτῶν κακῶς ἐννοούμενης ἐλευθερίας. Πλὴν δὲ τούτων καὶ δύο ἄλλαι ἐπίσημοι ἐποχαῖ μαχοτυροῦσι, νομίζομεν, πληρέστατα, ὅτι σύμπατος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὅταν χάσῃ τὴν ὑπομονήν του, δὲν δυσκολεύεται νὰ ἔκρεμψῃ τὸ ὅπλον ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς καλύβης του, καὶ νὰ κάμη τὴν καλλιτέραν αὐτοῦ χρῆσιν· δὲν δὲ δέν ἔκαμε καὶ τὴν ἐλαχίστην αὐτοῦ κατάχρησιν, τοῦτο σημαίνει μόνον, ὅτι εἶναι λαὸς ἡμερος, δὲν ἀποδεικνύει δῆμως ὅτι εἶναι καὶ καθ' ὅλα ἀναίσθητος, ὡς θέλει· ἵσθις νὰ συμπεράνῃ ὁ Κύριος Δενορμᾶνος.

(Πανταχοῦ ὁ Ἑλλην ζητεῖ τὸν λόγον.) Πείθεται δὲ εἰς αὐτὸν καὶ πρὸς βλάβην του, ἐὰν ἦναι, ὅταν τις γινώσκῃ νὰ διερεθίσῃ τὴν φιλοτιμίαν του καὶ τὸν πατριωτισμόν του. Ἀλλοίμονον ὅμως ἀν νομίσῃ τις, ὅτι ἀπατᾷ τὸν Ἑλληνα· πρὶν ἡ συλλάβει τὴν ιδέαν ν' ἀπατήσῃ αὐτὸν, θὰ εὑρεθῇ ἀπειράκις ἡπατημένος.

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψει ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Λενορμᾶνος νὰ τῷ κάμωμεν καὶ τὴν ἔζης παρατήρησιν· εἶναι ἀληθὲς ἀληθέστατον, ὡς δριθώτατα παρετήρησεν ὁ Κ. Λενορμᾶνος, ὅτι ἡ πολύτιμος ἐργατικὴ τάξις τοῦ τοῦ λαοῦ ἐκρέμασεν εἰς τὸν τοῖχον τῆς καλύβης του τὸ ὅπλον, καὶ βλέπει περιφρονητικῶς τοὺς φιλοδόξους

διαπληκτισμοὺς τῶν κομματαρχῶν καὶ ῥαδιούργων, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης θέσαιον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀληθέστερον, ὡς δρθώτατα διεθεβαίωσε τὸν Κ. Λενορμάνον, ὁ ἐπὶ τριακονταετίαν διατρίψας ἐν Ἀθήναις Ἀγγλος, ὁ μὴ λίαν μάλιστα εὔμενής πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι « αἱ οἰκογένειαι νῦν χονσιν αἰσθήματα θρυγκείας ἀνυπόκριτα, ἀρετὰς πραγματικὰς, ἄκρεν ἐπιδείξεως, μέγα σέβας πρὸς τὴν ἀγρότητα τῷρυνχορασίων καὶ τὴν πολιὰρ τῷρυνχορασίων, μεγάλην ὁμόροιαν μεταξὺ ἀδελφῶν, ἀμοιβαίναν ἐμπιστοσύνην, γαλήνην ὑπάρχεως καὶ ἐλαχίστας οἰκιακὰς ἔριδας » ὅρα ὅσον θέσαιον εἶναι ὅτι ὁ ἐργατικὸς λαός δὲν παρακολουθεῖ τοὺς ῥαδιούργους, τοσοῦτον ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι οὐδεὶς δύναται ἀτιμωρητὶ νὰ δολιευθῇ τὰ ἀνυπόκριτα θρησκευτικὰ αἰσθήματα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ· οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὸν ἀρετὰς, μὴ ὑπαρχούσας· οὐδεὶς δύναται νὰ περιφρονήσῃ τὴν ἀγνότητα τῶν ἡθῶν καὶ τὰ γηρατεῖα, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰς ἐλαχίστας οἰκογενειακὰς ἔριδας τῶν Ἐλλήνων καὶ νὰ στηριχθῇ εἰς τοὺς ῥαδιούργους. Ἐνδέχεται δι' αὐτῶν νὰ κατορθώσῃ τις πρὸς στιγμὴν νὰ ποτίσῃ τὸ κώνειον καὶ τὸν Σωκράτην καὶ τὸν Φωκίωνα, ἀλλὰ δὲν έραδύνει νὰ μεταμεληθῇ ἢ νὰ τείσῃ μάλιστα δίκας, ὥσπερ ὁ Ἰπέρβολος μὲν ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ ἀλλοι τινὲς ἐκ τῶν νεωτέρων· διότι καθὼς οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἐθεοποίησαν καὶ καταδικασθέντας τὸν Σωκράτην καὶ τὸν Φωκίωνα, οὕτω καὶ οἱ νεώτεροι σέβονται τὰ πρεσβεῖα καὶ τιμῶσι τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἀληθῆ πατριωτισμὸν, ὅπου δή ποτε καὶ ἀν εύρωσιν αὐτά.

Περὶ θηλασμοῦ (1).

B'. Περὶ τοῦ τεχνητοῦ θηλασμοῦ.

1. Περὶ τοῦ διὰ διαφόρων τεχνητῶν μέσων θηλασμοῦ.

Ο τεχνιτὸς θηλασμός ἔστι τὸ χείριστον τῶν μέσων πρὸς γαλακτοτροφίαν τῶν θρεφῶν. Εἰς τὰς πολυανθρώπους μάλιστα

(1) Ήδε συνέχειαν Μελίσ. Λθηνῶν τόμος α'. σελ. 184.